

A TÁLTOS ASSZONY

A Magyar Nyelvőr után

A tatárjárás idejében élt Gyergyóban egy Bákainé nevű székely asszony, aki messze földön híres volt a táltosságáról. Égiháborút, jégesőt, földindulást, minden nagy veszedelmet megjövendölt előre. Egy vasárnap, mikor a népek jöttek ki a templomból, azt mondja Bákainé:

— Atyafiak, valamit mondanék, ha meghallgatnátok. Úgy tudjátok meg, hogy nem sok idő múlva a mi földünkre is elkerülnek a tatárok. Annyian lesznek, mint a polyva, s amerre járnak, felégetik a falukat, kardra hányják a férfiakat, rabszíjra fűzik az asszonyokat, s úgy viszik magukkal nagy Tatarországba. Hallgassatok reám, fogadjátok meg a szómat. Mikor látjátok, hogy füstölnek a faluk, minden kaszás ember, aki a réten kaszál, verjen a földbe egy cöveket, tegye rá a kalapját, s minden arató az utolsó kévébe, amelyet aratott, vágja bele a sarlóját, s arra is tegye rá a kalapot. Ami edényetek van, azt mind dugjátok el a fűben meg a tarlóban. Hát én, mikor ide kerekednek a tatárok, már nem élek, de kikelek a síromból, közétek jövök, meglátom, hogy szavamat fogadtátok-e, akkor majd megmondom, hogy győztök-e vagy elpusztultok.

Jaj Istenem, megrémültek a népek, mert tudták, hogy amit egyszer Bákainé megjövendölt, be is teljesedik. S hát csakugyan nem telt belé egy hét, meghalt Bákainé, s ahogy eltemették, nem telt belé egy hét, látják az emberek, akik a mezőn dolgoztak, hogy füstölnek a faluk mindenfelé. Aki kaszált, cöveket vert a földbe, rátette a kalapját; aki aratott, hamar összekötötte az utolsó kévét, felállította, beléütötte a sarlóját,

s rátette a kalapját. Asszonyok, gyermekek beszaladtak a faluba, hordották ki, ami edény volt a háznál, azokat mind elrejtették a fűben, a tarlóban.

A tatárok Szárhegytől nem messze, a Fekete nevű réten táboroztak, aztán egyszerre csak fölkerekedtek, s mint valami nagy fekete felleg gomolyogtak elébb-elébb, Gyergyó felé. Szaladtak előttük mindenütt a szárhegyi székelyek, meg sem állottak Gyergyóig, ott a népek összeverődtek, a gyergyóiak, a szárhegyiek a kápolna előtt. A férfiaknak fegyver volt a kezökben, az asszonyok s gyermekek letérgyeltek s imádkoztak. S im egyszerre csak vágat egy asszony a kápolna felé fekete lovon. Nézik, nézik, ki lehet az. Hát, Uram Teremtőm, Bákainé, a táltos asszony, az vágat feléjük fekete lován, s kiáltja messziről:

— Ne féljetek, győztetek!

Aztán hirtelen megfordult, s elvágatott, eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Jönnek a tatárok nagy üvöltéssel, rikoltozással, de amint a gyergyói határba érnek, meghökkenve állnak meg. Látják a kaszáló réteken s a búzaföldeken a teméntelen sok kalapot, azt hitték, hogy mind egy-egy ember áll ottan. Nem tudták: előre menjenek, hátra-e, s mikor ezt a székelyek észrevették, hirtelen a tatárok közé vágtak, s hullott a tatár, mint kasza nyomán a fűszál. Futott, aki futhatott, de nem is igen futhattak, mert embernek, lónak megakadt a lába a fű közé, a tarló közé dugdosott edényekben, még hirmondónak is alig akadt belőlük, úgy lekaszabolták szegényeket.

Azt a dombot, ahol a székelyek a tatárokat eltemették, még maig is Tatárdombnak hívják. A kápolna is megvan, ahol a székelyek összegyülekeztek, de Bákainé nevét sem felejtették a gyergyóiak, áldják ma is emlékezetét.